

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII
DIRECȚIA DE SĂNĂTATE PUBLICĂ BIHOR
Oradea, Str. Libertății nr. 34, cod 410042
Telefon: 0259434565, Fax: 0259418654
e-mail: secretariat@dspbihor.gov.ro
Pagină web: <http://www.dspbihor.gov.ro>

Comunicat de presă

„Ai grijă, NU antibioticelor!”

„Ziua Europeană a Informării despre Antibiotice”, celebrată anual pe 18 noiembrie, este o inițiativă europeană de sănătate publică, în scopul sensibilizării profesioniștilor, a populației și a factorilor decidenți cu privire la situația îngrijorătoare generată de rezistența antimicrobiană și la numărul pacienților infectați cu bacterii rezistente.

Deoarece rezistența antimicrobiană continuă să reprezinte o amenințare majoră pentru sănătatea publică, utilizarea prudentă a antibioticelor poate ajuta la oprirea dezvoltării bacteriilor rezistente și poate contribui la menținerea eficienței antimicrobiene pentru generațiile viitoare.

Tema campaniei din acest an este: „*Utilizarea corectă a antibioticelor în contextul creșterii rezistenței la antimicrobiene*”.

Scopul campaniei este de a reitera importanța creșterii prudenței în administrarea antibioticelor, o prioritate pentru sănătatea publică.

Mesajele cheie lansate în cadrul campaniei sunt îndreptate către profesioniștii din sănătate și către pacienți, și ținesc de prescrierea corectă, precum și utilizarea prudentă a antibioticelor.

Mesaje cheie pentru profesioniști:

- Rezistența antimicrobiană compromite eficiența antibioticelor acum și în viitor;
- Evitați profilaxia inutilă cu antibiotice;
- Documentați indicația tratamentului cu antibiotice, alegerea medicamentului, doza, calea de administrare și durata tratamentului în fișa pacientului.

Mesajele cheie către populație:

- Antibioticele pot fi prescrise numai de medic;
- Antibioticele nu vindecă orice boală;
- Antibioticele nu se administrează pentru răceală sau gripă!

Este necesară utilizarea responsabilă de antibiotice, esențială pentru îmbunătățirea situației defavorabile referitoare la rezistența antimicrobiană în țara noastră.

În vederea transmiterii către populație a mesajelor specifice campaniei, vă adresăm rugămintea de a mediatiza mesajele cheie precum și informațiile incluse și anexate prezentului comunicat.

Director executiv

Dr. Daniela Rahotă

Ziua Europeană a Informării despre Antibiotice

18 noiembrie 2019

În UE 2017

75% din povara pe care o reprezintă bacteriile rezistente la antibiotice o constituie Infecțiile Asociate Asistenței Medicale (IAAM) ^[1].

1 din 3 pacienți erau tratați zilnic cu un medicament antimicrobian.

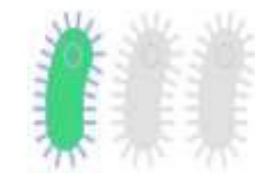
16% - 62%

reprezintă procentul în care se administrează antibiotice cu spectru larg. ^[2]

În fiecare zi:

1 din 15 pacienți spitalizați au cel puțin un IAAM;

1 din 24 persoane (rezidenți) din unitățile de îngrijiri pe termen lung are cel puțin un IAAM.

1 din 3 bacterii identificate în IAAM este rezistentă la antibiotic

Anual sunt estimate **8,9 milioane cazuri de IAAM** ^[3]

Infecțiile cu *Clostridium difficile* pot duce la:

- creșterea de până la **42%** a mortalității;
- **19 zile** suplimentare de spitalizare;
- costuri suplimentare de peste **14 000 EUR** pentru fiecare pacient ^[4].

33 000 persoane mor

ca o consecință a infecțiilor cauzate de bacterii rezistente la antibiotice.

Numărul deceselor atribuite infecțiilor a crescut:

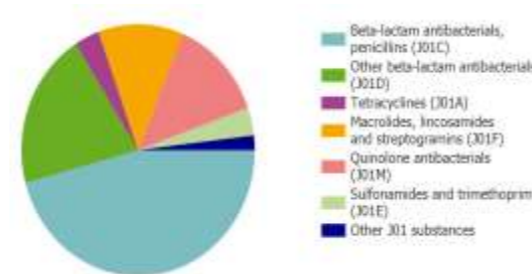
- de **6 ori** pentru *Klebsiella pneumoniae*
- de **4 ori** pentru *Escherichia coli* ^[1].

Utilizarea prudentă a antibioticelor (A) poate ajuta la oprirea dezvoltării bacteriilor rezistente și contribuie la menținerea eficienței acestora pentru generațiile viitoare ^[5].

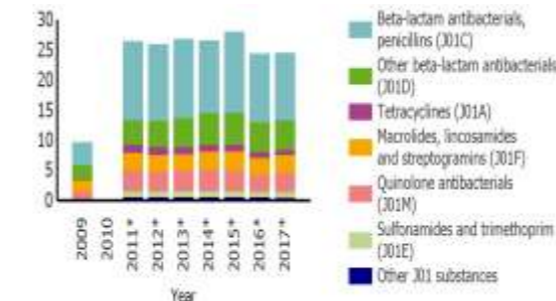
Consumul de antimicrobiene în ROMÂNIA

Distribuția consumului comunitar (sectorul de îngrijire primară) pentru grupul AT01 J01

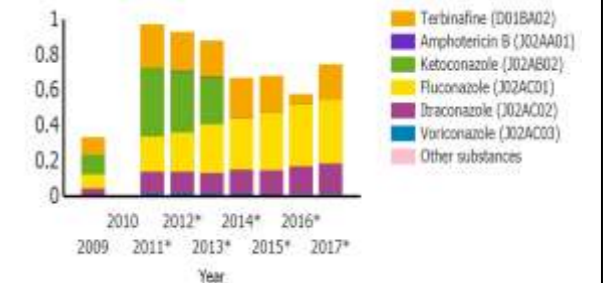
În România 2017, distribuția consumului comunitar (sectorul de îngrijire primară) pentru grupul AT01 J01, plasa pe primul loc penicilinele betalactamice (grupa J01C), urmate de alte betalactamice (grupa J01D), Quinolone (J01M) și (la egalitate), de macrolide, lincosamide și streptogramine (grupa J01F).

România 2009-2017: dinamica consumului comunitar pentru grupul AT01 J01 exprimat în DDD/1000 loc/zi

Dinamica privind media consumului comunitar pentru grupul AT01 J01 prezenta și în 2017 penicilinele betalactamice (grupa J01C) ca fiind cele mai utilizate antibacteriene cu 11,22 DDD/1 000 loc/zi, urmate de alte betalactamice (grupa J01D) 4,95 DDD/1 000 loc/zi, Quinolone (J01M) 3,25 DDD/1 000 loc/zi și de macrolide, lincosamide și streptogramine (grupa J01F) 2,89 DDD/1 000 loc/zi.

România 2009-2017: dinamica consumului comunitar (începând cu 2011) al grupurilor de ATC J02 și D01BA exprimat în DDD/1 000 loc/zi (antimicotice și antifungice)

Dinamica consumului comunitar (începând cu 2011) al grupurilor de ATC J02 și D01BA prezenta între 2011-2016 scădere, în timp ce în 2017 se observă o reluare a creșterii. Scăderea a fost puternică mai ales în privința ketaconazolului, până la eliminarea practică a acestuia, în contrast cu creșterea constantă a fluconazolului. ^[6]

SOLUȚII:

Pentru a asigura eficacitatea antibioticelor în viitor, putem încă inversa tendința rezistenței la antibiotice prin:

Utilizarea antibioticelor cu prudență și numai dacă este necesar

Introducerea de practici de prevenire și combatere a infecțiilor printre care igiena mâinilor

Promovarea cercetării și dezvoltării de noi antibiotice cu mecanisme noi de acțiune

CU TOȚII SUNTEM RESPONSABILI

Combaterea acestui fenomen care amenință sănătatea umană este responsabilitatea noastră, a tuturor: medici, pacienți, factori de decizie ^[1]

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

INSTITUTUL NAȚIONAL DE SĂNĂTATE PUBLICĂ

CENTRUL NAȚIONAL DE EVALUARE ȘI PROMOVARE STĂRI DE SĂNĂTATE

CENTRUL REGIONAL DE SĂNĂTATE PUBLICĂ BUCUREȘTI

Material realizat în cadrul Subprogramului de evaluare și promovare a sănătății și educație pentru sănătate al Ministerului Sănătății. Pentru distribuție gratuită

Bacteriile rezistente la antibiotice sunt o problemă gravă de sănătate

În ultimii ani, utilizarea incorectă a antibioticelor a condus la dezvoltarea și răspândirea unor bacterii care sunt rezistente la antibiotice.

Atunci când oamenii contractează infecții cauzate de bacterii rezistente, antibioticele nu mai sunt eficiente în tratarea acestora, iar boala poate fi vindecată într-o perioadă mai lungă de timp sau chiar se poate agrava.

Dezvoltarea rezistenței la antibiotice este o amenințare gravă pentru sănătatea dumneavoastră și a celor din jur.

- **Menținerea eficienței antibioticelor este o prioritate;**
- **Utilizarea responsabilă a anti-bioticelor poate contribui la diminuarea bacteriilor rezistente;**
- **Controlul bacteriilor rezistente va permite păstrarea eficienței antibioticelor și în viitor.**

Luați antibiotice doar atunci când este necesar

- ✚ Antibioticele trebuie utilizate doar atunci când este necesar^[1]. Administrarea lor atunci când nu este necesar nu vă ajută.
- ✚ Utilizarea greșită sau incorectă a antibioticelor poate face ca bacteriile să devină mai rezistente la tratamente viitoare. Acesta este un pericol pentru sănătate nu numai pentru dumneavoastră, ci și pentru orice persoană din jur care ar putea contracta ulterior bacteriile rezistente [2].
- ✚ Antibioticele NU sunt eficiente împotriva infecțiilor cauzate de virusuri, răcelile comune sau gripa. În majoritatea cazurilor, sistemul dumneavoastră imunitar ar trebui să poată combate infecțiile simple.
- ✚ Administrarea antibioticelor nu vă ajută să vă recuperați și nu previne răspândirea virusurilor la alte persoane.
- ✚ Doar un medic poate pune un diagnostic corect și poate decide dacă starea dumneavoastră impune un tratament cu antibiotice.

- **Nu luați antibiotice fără să fie prescrise de medic;**
- **Dacă aveți o răceală sau gripă, iar doctorul decide că nu aveți nevoie de antibiotice, urmați sfaturile medicului;**
- **Dacă simptomele dumneavoastră nu se îmbunătățesc sau se înrăutățesc adresați-vă întotdeauna medicului ^[1].**

Răceală? Gripă? Ce trebuie să faceți dacă sunteți răcit sau aveți gripă:

1. Odihniți-vă și îngrijiți-vă;
2. Beți multe lichide pentru a evita deshidratarea;
3. Întrebați medicul despre alte tratamente simptomatice care să vă amelioreze starea generală precum nasul înfundat, durerile de gât, tusea etc;
4. Antibioticele nu vor fi eficiente NICIODATĂ în cazul răcelii și gripei;
5. Dacă simptomele dumneavoastră nu se îmbunătățesc sau chiar se înrăutățesc, informați medicul, deoarece este necesară o reevaluare;
6. Dacă medicul consideră că au apărut complicații bacteriene care afectează procesul vindecării luați antibioticele prescrise urmând cu strictețe recomandările legate de dozaj, modul și durata administrării acestora ^[1]
7. Utilizarea incorectă a antibioticelor are drept rezultat doar bacterii mai rezistente la tratamentele cu antibiotic. Prin urmare, când veți mai avea nevoie de antibiotice în viitor, s-ar putea ca acestea să nu mai aibă efect;
8. Adesea, antibioticele au efecte secundare precum diareea;
9. Antibioticele nu împiedică răspândirea virusurilor la alte persoane;^[2]
10. Menținerea eficienței antibioticelor este și responsabilitatea dumneavoastră.^[1]

Atunci când medicul decide că aveți nevoie de antibiotice, asigurați-vă că le luați în mod responsabil

Atunci când vi se prescriu antibiotice, trebuie să urmați instrucțiunile medicului pentru a diminua riscul de a dezvolta bacterii rezistente astfel:

- Nu scurtați durata tratamentului!
- Nu luați o doză mai mică decât cea prescrisă!
- Luați antibioticele la intervalul indicat de medic!

Bacteriile rezistente pot rămâne în organism. Astfel puteți fi purtător sănătos și le puteți transmite și altor persoane vulnerabile. Ca urmare, sunteți expuși riscului de a nu răspunde la antibioticele de care puteți avea nevoie ulterior.

Pentru a nu vă supune acestui risc:

- ❖ **Urmați recomandările medicului dvs. când și cum să luați antibiotic;**
- ❖ **Nu utilizați „antibioticele rămase”;**
- ❖ **Întrebați doctorul sau farmacistul cu privire la ceea ce veți face cu antibioticele neutilizate** ^[1].

Informați-vă în privința antibioticelor!

RESPECTAȚI CU RIGOARE RECOMANDĂRILE MEDICULUI!

Bibliografie

- [1]. https://antibiotic.ecdc.europa.eu/sites/eaad/files/documents/Primary%20care%20-%20Patient%20Flyer_RO.pdf
[2]. <https://antibiotic.ecdc.europa.eu/ro/informati-va/mesaje-cheie/mesaje-cheie-pentru-publicul-larg>

Material realizat în cadrul subprogramului de evaluare și promovare a sănătății și educație pentru sănătate al Ministerului Sănătății - pentru distribuție gratuită

18 noiembrie 2019

**Ai grijă,
NU antibioticelor!**

Acest pliant se adresează pacienților

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

INSTITUTUL NAȚIONAL DE SĂNĂȚATE PUBLICĂ

CENTRUL NAȚIONAL DE EVALUARE ȘI PROMOVARE STĂRI DE SĂNĂȚATE

CENTRUL REGIONAL DE SĂNĂȚATE PUBLICĂ - BUCUREȘTI

Rezistența la antibiotice amenință din ce în ce mai mult sănătatea umană

1. În fiecare an, decesul a 33 000 de persoane este consecința directă a infecțiilor cauzate de bacterii rezistente la antibiotice.

2. Problema pe care o reprezintă infecțiile cu bacterii rezistente la antibiotice pentru populația europeană este comparabilă cu povara pe care o reprezintă gripa, tuberculoza și HIV/SIDA la un loc.

3. Între 2007 și 2015, povara reprezentată de fiecare dintre cele 16 bacterii rezistente la antibiotice examinate a crescut:

- Numărul deceselor atribuite infecțiilor cu *Klebsiella pneumoniae*, o bacterie rezistentă la carbapeneme, o clasă de antibiotice de ultimă linie, a crescut de șase ori. Este o tendință îngrijorătoare, deoarece aceste bacterii se pot răspândi cu ușurință în unitățile sanitare dacă nu există măsuri adecvate de prevenire și de control al infecțiilor.
- Numărul deceselor atribuite infecțiilor cu *Escherichia coli*, o bacterie rezistentă la cefalosporine de a treia generație, a crescut de patru ori.

75% din povara pe care o reprezintă bacteriile rezistente la antibiotice în Europa o constituie infecțiile asociate asistenței medicale. Se impun astfel măsuri eficiente de prevenire și control al infecțiilor, precum și acțiuni de promovare a utilizării adecvate a antibioticelor în unitățile sanitare [1]

39% din această povară este cauzată de infecțiile cu bacterii rezistente la antibiotice de ultimă generație, cum ar fi carbapenemele și colistina [1]. Această cifră este în creștere față de 2007 și constituie un motiv de îngrijorare deoarece aceste antibiotice reprezintă ultima opțiune de tratament disponibilă. Atunci când ele nu mai sunt eficiente, tratarea acestor infecții devine extrem de dificilă sau, în multe cazuri, imposibilă [1].

Soluții pentru păstrarea eficacității antibioticoterapiei

Folosirea prudentă a antibioticelor în unitățile sanitare este esențială în lupta împotriva rezistenței la antimicrobiene. În spitale și unități de îngrijiri pe termen lung pot fi luate următoarele măsuri:

- Evitarea profilaxiei prelungite și inutile cu antimicrobiene;
- Folosirea pe cât posibil a antibioticelor cu spectru restrâns; [2]
- Dacă este posibilă, trecerea de la administrarea parenterală la cea orală; [3]
- Documentați întotdeauna în fișa pacientului indicația tratamentului antimicrobian, medicamentul, doza, calea de administrare și durata tratamentului; [2]
- Introducerea unor programe de gestionare cât mai responsabilă a antimicrobienelor. [4]

Antibioticele în asistența medicală primară

- Dacă numărul de infecții cauzate de bacterii rezistente la antibiotice este în creștere, sursa de antibiotice noi nu este promițătoare;
- Consumul general de antibiotice într-o populație, precum și modul în care sunt consumate antibioticele, influențează rezistența la acestea;
- Experiența unor țări europene arată că reducerea numărului de antibiotice prescrise pacienților externi a dus la o reducere concomitentă a rezistenței la antibiotice;
- **Rețeaua de asistență medicală primară** este responsabilă pentru aproximativ **80% până la 90% din toate rețetele de antibiotice**, în principal pentru infecții ale căilor respiratorii;
- Prescrierea inutilă de antibiotice în cadrul rețelei de asistență medicală primară este un fenomen complex, dar, în principal, este legată de factori precum interpretarea eronată a simptomelor, nesiguranța diagnosticului și așteptările percepute ale pacientului [5].

Dialogul cu pacientul

În 2002, un studiu științific a prezentat o metodă de comunicare cu pacienții care a avut ca obiectiv eficientizarea modului în care clinicienii își pot gestiona consultațiile în ceea ce privește prescrierea medicamentelor pentru infecțiile respiratorii acute. [6]

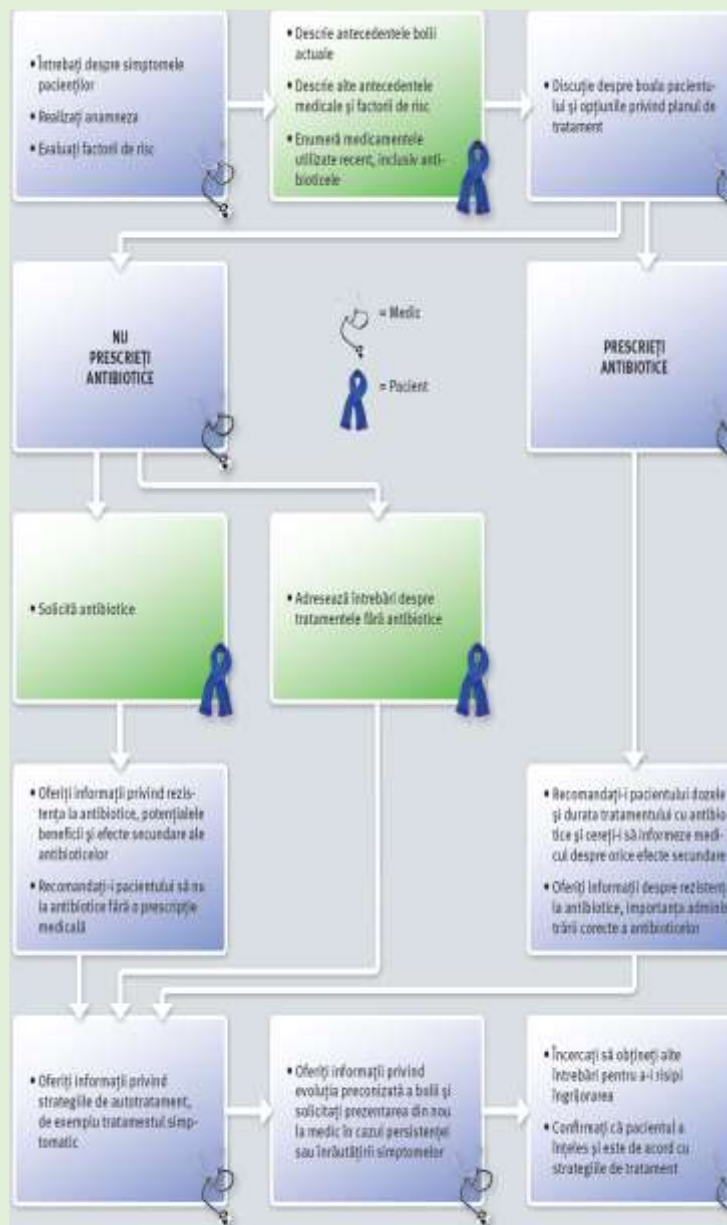
Metoda numită „solicită-oferă-solicită” este o metodă centrată pe pacient, adaptabilă la o gamă largă de situații clinice. Studiile clinice recente arată că introducerea tehnicilor avansate de comunicare pe baza acestei metode permite medicilor din domeniul îngrijirii primare să prescrie mult mai puțin antibiotic cu același rezultat în vindecarea pacientului. [6]

În plus, există dovezi că educarea pacienților poate determina reducerea ratei de revenire la consultații și a utilizării antibioticelor pentru infecții ale căilor respiratorii. Utilizarea unor materiale de informare a pacienților în timpul consultațiilor poate contribui la respectarea strategiilor impuse de tratament. [6]

Bibliografie

- [1] <https://documentcloud.adobe.com/link/track?uri=urn%3Aaaid%3Aasc%3AUS%3A7c9cf9c-31bb-4fed-8468-48cab877e567>
- [2] <https://antibiotic.ecdc.europa.eu/ro/informati-va/mesaje-cheie/mesaje-cheie- pentru-profesionistii-din-domeniul-sanatatii-din-spitale-1>
- [3] <https://antibiotic.ecdc.europa.eu/ro/informati-va/mesaje-cheie/mesaje-cheie- pentru-profesionistii-din-domeniul-sanatatii-din-spitale-5>
- [4] <https://antibiotic.ecdc.europa.eu/ro/informati-va/mesaje-cheie/mesaje-cheie- pentru-profesionistii-din-domeniul-sanatatii-din-spitale-0>
- [5] <https://antibiotic.ecdc.europa.eu/ro/informati-va/mesaje-cheie/mesaje-cheie- pentru-medicii-din-asistenta-medicala-primara>
- [6] https://antibiotic.ecdc.europa.eu/sites/eaad/files/documents/Primary%20care%20-%20Patient%20dialogues_RO.pdf

Metoda “solicită-oferă-solicită”

Material realizat în cadrul subprogramului de evaluare și promovare a sănătății și educație pentru sănătate al Ministerului Sănătății - pentru distribuție gratuită

Ziua Europeană a Informării despre Antibiotice

18 noiembrie 2019

Acest pliant se adresează profesioniștilor din sănătate

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

INSTITUTUL NAȚIONAL
DE SĂNĂTATE PUBLICĂ

CENTRUL NAȚIONAL DE EVALUARE
ȘI PROMOVARE STARE DE SĂNĂTATE

CENTRUL REGIONAL DE
SĂNĂTATE PUBLICĂ BUCUREȘTI